Pre-exilische profeten
(16) Joël 2:21 – 3:21

Driebergen, 4 februari 2020

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:21 – 3:21

Gods beloften voor een berouwvolle natie – de dag des Heren – het oordeel over Israëls vijanden – het Messiaanse rijk

Onderverdeeld:

I. Jl 2:21 – 3:3 (1e les)

II. Jl 3:4-21 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:21-23a

Vs20b de *vijand* heeft grote dingen < > vs21 *de Here* heeft grote dingen gedaan > dus geen ‘vrees’

Vs21 ‘land’: lett. ‘aardbodem’ (*adamah*), die zo onder de sprinkhanen geleden heeft > herstel v.d. vruchtbaarheid

Vs22 herstel van fauna & flora > nieuwe vrucht

Vs23a wees blij in de Here, want er zal weer genoeg regen zijn: vroege regen (najaar) & late regen (voorjaar) (vgl. Hs 6:3; Zc 10:1 profetisch!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:23b

Vs23 *morè litsedaqáh*, misschien de vroege regen in de rechte hoeveelheid (zo in Ps 84:7 én de Talmoed), maar Targoem, Rasji, Ibn Ezra én Vulgaat: 'Leraar tot gerechtigheid' (vgl. Hebr. stam in 2Kn 17:28; Js 9:14) > de Messias (maar past dit in het verband?)

Vs23b 'in de eerste [maand, d.i. Nisan]', of: 'als voorheen', of: 'als eerste (zegeningen)' (gevolgd door de geestelijke zegeningen (vs28)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:24-26a

Vs24 regen > rijke oogst: koren, most & olie: dé zegen van het Beloofde Land (Nm 18:12; Dt 7:13; 11:14 enz.)

Vs25 ‘jaren’: zolang duurden de plaag én haar gevolgen; verwijzing naar 1:4, de vier soorten (?) sprinkhanen, als verwijzend naar het grote invasieleger

Vs26a ook regen (Dt 11:11!) & oogst zijn ‘hemelse’ zegeningen (niet te verwarren met Ef 1:3 geestelijk < > fysiek) > dankbaarheid & lofprijzing (Dt 8:10)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:26b

Vs26b regen & oogst behoren tot Gods ‘wonderen’ voor zijn herstelde volk & land, daarom God loven bij iedere maaltijd (1Tm 4:5; vgl. dwaalleer [vs1-5] die het ‘licha-melijke’ veracht > docetisme, 1Jh 4:2v.; 2Jh :7)

Vgl. Jesjoeah: *b’rachah*, niet alleen bij Avondmaal, maar ook in Mt 14:19; Lk 24:30: élke maaltijd is a.h.w. een voorbode van het Messiaanse rijk: Mt 6:10 > 11; Lk 14:15; Jb 42:11; Js 25:6

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:26c,27

Vs26c én 27b: zonde beschaamt een mens c.q. een volk, herstel neemt de schaamte weg en verheft hem/het

Vs27 in de zegeningen is God Zelf t.m.v. zijn volk aanwezig als JHWH (Buber: *Ich bin da*), *hun* God

Antwoord op vs17c: ‘Waar is hun God?’ (Ps 42:4,11; 79:10; 115:2; Mi 7:10)

Een diep kwetsende vraag, óók voor Jesjoeah aan het kruis: vgl. Ps 22:9 < > Godverlatenheid

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:28a

Vs28 de belofte van de uitstorting van de Heilige Geest:

a) voorvervulling in Hd 2 (zie vs17-21; maar toen niet alle hier genoemde tekenen vervuld)

b) definitieve vervulling aan het begin van het Messiaanse rijk (Js 44:3; Ez 36:27; 37:14; 39:29)

'Daarna': verwijzing naar het einde, dat een nieuw begin is (vaker: 'in het laatst der dagen', Js 2:2; Mi 4:1; Hd 2:17; 2Pt 3:3 eindtijd én wederkomst)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:28b

‘Alle vlees’: het *hele* volk van God (joods, maar ook niet-joods), volgens Mozes’ wens: Nm 11:29, ‘mocht het hele volk profeten zijn!’

’Mijn Geest’: Geest vd Vader (Mt 10:20)/vd Zoon (Gl 4:6)

Vs28b vroeger kwam Gods Geest alleen over richters & profeten (vgl. ‘zalving’: priesters, koningen, profeten), *nu* over het hele volk van God > geen devaluatie van de zalving, maar verheffing van Gods volk!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:28c,29

Het hele volk van God:

•Zonen én dochters profeteren (‘profetessen’, 1Ko 14:26 ‘ieder’) = a) voorzeggen, b) voor***t***zeggen (vgl. 1Ko 14:3, c) extatisch prijzen (vgl. 1Ko 14:24)

•Ouderen én jongeren (profetische) dromen (visioenen) hebben (vgl. 1Tm 4:12 jongeren niet minachten)

•Dienaren én dienaressen (ook: lagere én hogere sociale lagen: niet kijken naar afkomst & status)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:30v.

Vs30v. tekenen aan de hemel & op aarde: ‘bloed, vuur, rookzuilen’: letterlijk of figuurlijk? Vgl. 3:15; Mt 24:29v.; Lk 21:25; Op 6:12; 8:12

Voorbereiding op de ‘grote, ontzagwekkende dag van de Here (JHWH)’:

- Dag van Jesjoeah’s wederkomst (of aanloop ernaartoe)
- Dag van de oordelen en het herstel
- Begindag van het Messiaanse rijk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 2:32

Vs32 wie een beroep doet op de naam (persoon) van JHWH, zal behouden worden: aangehaald in Rm 10:13 als algemeen principe voor alle tijden (incl. eindtijd)

'Aanroepen': allereerst aanbidding (Gn 4:26; 12:8; 13:4) (dus niet eerst gericht op eigen zonden, maar op de heerlijkheid van God zelf) < > JHWH roept hén!

Vs3 geen ontkoming > vs32b nu ontkoming op Sion & in Jeruzalem voor de door God 'geroepenen'

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:1,2a

3:1 ‘In die tijd’: als de wederkomst plaatsvindt

Sjoev et-sjevoet: ‘het lot… ten goede keren’ (vgl. Dt 30:3; Hs 6:11; Am 9:14; Zf 2:7; 3:20; vaak in Ps, Jr & Ez)

Volken verzameld ten oordeel:

- Olijfberg (Zc 14)
- Armagedon (‘Har Megiddo’, Op 16:16)
- Dal van Josafat = dal waar JHWH richt (2Kr 20!) = dal van (Ben-)Hinnom (> *gehenna* = hel)?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:2b,3

Vs2a volken die geoordeeld worden:

- de westerse legermacht (Armagedon, Op 19)
- de 'koning van het noorden' (Dn 11)
- Gog uit het land Magog (Ez 38v.)

Allen beoordeeld overeenkomstig hun houding t.o.v. Israël & de verstrooiing daarvan & behandeling: jongens geruild tegen hoeren, meisjes verkocht voor wijn

Vgl. dit Israëlocentrisch principe in Gn 14 & boek Esther

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:4v.

Vs4-8 vonnis over Tyrus, Sidon & Filistea

Vs4 'Willen jullie je op Mij wreken (vanwege wat Ik *jullie* heb aangedaan om wat jullie *Israël* hebben aangedaan)? Dan zal je vergelding als een boemerang op je eigen hoofd neerkomen'

Vs5 'Jullie hebben "mijn" (d.i. Juda's!) zilver & goud (zelfs uit Gods tempel!?) gestolen & in jullie eigen tempels (*of* paleizen) overgebracht' Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:6

Vs6 ‘Grieken’ = *Jevanim*, enk.: *Javan*, al bekend uit Gn 10:2; komt overeen met de naam ‘Ioniërs’, een van de antieke Griekse volksstammen

Hebr. *I-w-n* = *I-ô-n* (de *waw* = klinker & medeklinker)

Nazaten van Jafeth (meestal in OT: Semieten & Chamieten); zie verder Js 66:19; Ez 27:13; vooral na de ballingschap: Dn 8:21; 10:20; 11:2; Zc 9:13

‘Ver van hun gebied’: Griekenland in het uiterste westen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:7v.

Vs7 de belofte dat God zijn volk Israël laat terugkeren uit de landen waarheen zij verkocht waren & dat Hij hun verkopers zal straffen

Vs8 Vergelding: de kinderen van Tyrus, Sidon & Filistea verkocht aan de inwoners van Sjeba (vgl. Gn 10:7, Chamieten), eveneens een ver verwijderd volk

(Opnieuw is het lastig de historische vervulling te bepalen doordat we Jl niet kunnen dateren)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:9

Vs9-17 Gods dag van vergelding

Vs9 spottende oproep onder de volken: ‘Gord jullie aan voor de “heilige” strijd tegen de God van Israël in het dal van Josafat (vs2 & 12)!’

Vgl. Elia’s bijtende spot in 1Kn 18:27

‘Heiligen’: nl. d.m.v. slachtoffers aan de goden (of misschien zelfs aan de God van Israël!? om vervolgens tegen Hem te strijden!?)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:10

Vs10 het omgekeerde van Js 2:4 en Mi 4:3: de landbouw-werktuigen omgesmeed tot zwaarden (deze wanhoops-daad is nodig als het aantal beschikbare wapens niet voldoende is)

Alle man is nodig voor de grote eindstrijd! Laat elke zwakke zichzelf moed inspreken (‘ik ben een held’)

Vgl. contrast met Zc 12:8: de Here spreekt de zwakken in Juda & Jeruzalem moed in

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:11

Vs11a de volken worden opgeroepen om tegen de Here te strijden (zie weer vs2 én 12)

Vs11b God roept zijn eigen 'helden' in het geweer tegen de verzamelde vijandige legerscharen:

- Engelen!? (Ps 103:20; Mt 16:27; 2Th 1:7; Jd :14v.)
- Gods volk!? (Js 13:3; Zc 12:6-8; 14:14)

Vgl. *JHWH Ts'baot* ('Zebaoth') = 'Heer van de leger-machten' = engelen óf Gods aardse volk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:12

Vs12 twee typen oordelen:

a) door strijd (Js 31:4v.; Zc 14:3-5; Op 17:14)

b) door rechtspraak (Dn 7:9v.; Mt 25:31-46; 2Ko 5:10)

'Dal van Josafat' (= 'JHWH richt'; vgl. richter [als in Ri] = *sjofét*) lijkt combinatie: God 'richt' (vs12), maar oefent ook oordeel uit (zie vs13)

Gebiedende wijs: tot de 'helden' (= engelen? Gods volk?) van vs11?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:13a

Vs13 twee symbolen voor de oordelen:

a)tarweoogst: God slaat de sikkel in de oogst: positief beeld: nadruk op de inzameling van de tarwe (vgl. Mt 3:12; 13:30) (maar ook: het kaf verbrand)

b)druivenoogst: God treedt de wijnpersbak: negatief beeld: 'treden' = vertreden van de vijanden > wijn van de gramschap (vgl. Js 63:3; Op 14:10,15-20; 16:19; 19:15)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:13b,14

Vs13b ‘hun kwaad is groot’: zo vaak van Israël gezegd, nú van hun onderdrukkers (de volken hebben zo vaak Israels ondergang gadegeslagen, nu omgekeerd)

Vs14 ***2x*** ‘menigten’, dus zeer velen

‘dal van Josafat’ = ‘dal van de beslissing’ (*charoets*, Js 10:22 verdelging ‘vastbesloten’ = hier m.b.t. Israël)

‘Dag des Heren’: dus verbonden met wederkomst & vestiging van het Messiaanse rijk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:15

Vs15 zie eerder 2:30v.; vgl. Mt 24:29v.

Mogelijke uitleg: God zal de helderheid verminderen van de hemellichamen die door (Israël &) de volken als afgoden aanbeden werden (vgl. 2Kn 23:5)

Oudste afgoderij: vgl. Jb 31:26-28 (zon & maan)

Vgl. reeds Gn 1:14-18: God noemt de namen van de hemellichamen niet eens; vgl. de ‘zonne’-heerlijkheid van Jesjoeah: Ml 4:2; Mt 17:2; Hd 26:13; Op 1:16

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:16

Vs16a beeld van de brullende leeuw (vgl. Am 1:2; 3:8), die met zijn stem de aarde laat trillen (bij God zelfs ook de ‘hemel’ = het zwerk) > de vijand angst aanjagen

Wisseling van beeld (leeuw > schuilplaats)

Vs16b ‘schuilplaats’ (toevlucht) & ‘vesting’ (een veilige burcht): zeer vaak in Ps (vaak met andere Hebr. termen) (als een heuvel of toren tijdens een watersnood, of kerk of kasteel tijdens vijandige aanval)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:17

Vs17 God zal weer wonen op zijn ‘heilige berg’ Sion

Heel Jeruzalem zal een ‘heiligdom’ zijn (vgl. ‘heilige stad’: Ne 11:1,18; Js 48:2; 52:1; Dn 9:24; Op 11:2; vgl. Op 21:2,10 *nieuwe* Jeruzalem)

N.B. Mt 4:5; 27:53: Jeruzalem ook vandaag ‘heilige stad’, hoewel de *Sjechinah* er sinds Ez 9-11 niet meer verblijft

Geen ‘vreemden’ (legers) trekken er meer door (Js 52:1; Zc 9:8) [laatste keer was 1948!]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:18

Vs18-20 de zegeningen van het Messiaanse rijk

- wijn: t.o. 1:7 < > Js 25:6; Am 9:13
- melk: Israël weer het land van melk & honing
- waterbeken: t.o. 1:20

De *tempelbeek*: Ez 47:1; Zc 14:8 (vgl. ook Op 22:1): van-uit Gods tegenwoordigheid een bron van zegen voor het land > dal van *Sittim* (= acacia's, die normaal op droge grond groeien)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:19

Vs19 twee oude vijanden: Egypte & Edom (= Ezau), ge-oordeeld vanwege wat zij Israël hebben aangedaan (vgl. Js 34, 46, 49, 63; Ob)

Vervullingen in het verleden (wanneer!? moeilijk van-wege onduidelijke datering van Jl)

Uiteindelijk juist zegen voor Egypte: Js 19:16-25, samen met Assur én Israël: een landentrits van zegen in het Messiaanse rijk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:20

Vs20 Juda & Jeruzalem blijven *l'olâm*, 'voor eeuwig', d.w.z. zolang de Messiaanse *olâm* ('eeuw'; vgl. Mt 12:32 par.; Hb 6:5) zal voortduren, d.i. tot op de nieuwe hemel & aarde (Op 21)

Ook algemeen: geen enkele macht heeft Juda & Jeruzalem blijvend weten uit te roeien (vgl. ondergang van de vier wereldrijken, maar ook het Ottomaanse rijk en het rijk van de Nazi's; thans: moslimlanden)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020

Jl 3:21

Vs21 Israël eerst ‘schuldig’ verklaard

- door JHWH? dan verzoening nodig
- of juister: valselijk door de vijanden (vgl. vs19c)? dan rehabilitatie door God & wraak over de vijanden

In het Land zal een gereinigd & verzoend volk wonen (vgl. Ez 36:24-31! Zc 13:1) < > gekoppeld aan Gods wonen in Sion (Ez 43:1-9): *geen herstel van Israël zonder herstel van land, stad & tempel*

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2020